

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Αθήνα, 1η Δεκεμβρίου 1999

Δύο χρόνια πριν, όταν ψηφίζαμε τον νόμο για την προστασία των προσωπικών πληροφοριών, στην ομιλία μου στη Βουλή είχα τονίσει την ανάγκη και ταυτόχρονα την απόφασή μας να αντιμετωπίσουμε τους κινδύνους που συνεπάγονται οι νέες τεχνολογίες πληροφορικής στα δικαιώματα των πολιτών. Πεποίθηση και στόχος μας ήταν και παραμένει η δημιουργία και η διασφάλιση των προϋποθέσεων ώστε οι πολίτες της Κοινωνίας της Πληροφορίας να είναι άνθρωποι ελεύθεροι και αυτόνομοι. Να αντιμετωπίσουμε τον κίνδυνο να καταστούν οι πολίτες αντικείμενα μιας διαδικασίας συλλογής στοιχείων που καθιστά τη ζωή ελέγξιμη από τον καθένα και αυτούς αντικείμενο χειραγώγησης από την κρατική και την κάθε λογής ιδιωτική εξουσία. Όταν προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή ευάλωτος δεν είναι μόνο ο πολίτης αλλά και η κοινωνία γιατί η κοινωνία βασίζεται στην ελεύθερη άσκηση των δικαιωμάτων, στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανθρώπων.

Ψηφίσαμε τον νόμο για την προστασία των προσωπικών πληροφοριών ξεπερνώντας τις συμπληγάδες οπισθοδρομικών αντιλήψεων που είτε δαιμονοποιούσαν την τεχνολογία είτε οχυρώνονταν πίσω από μία στείρα γενική άρνηση της ροής της πληροφορίας μέσα στην κοινωνία. Η πληροφόρηση είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη, για τη διάδοση της γνώσης. Είναι όρος λειτουργίας της κοινωνίας και της δημοκρατίας.

Η εισαγωγή της νέας νομοθεσίας προϋπέθετε και συνεπαγόταν δύο τουλάχιστον ρήξεις: Από τη μία ρήξη με μία παραδοσιακή, κρατικοκεντρική αντίληψη ενός κράτους Λεβιάθαν, όπου «οι ανάγκες της υπηρεσίας» δικαιολογούν την ανεξέλεγκτη, την άνευ όρων και ορίων συλλογή και καταχώρηση στοιχείων για τους πολίτες. Από την άλλη πλευρά συγκρουστήκαμε με την ακραία φιλελεύθερη αντίληψη ότι η προσωπική πληροφορία είναι εμπόρευμα σαν όλα τα άλλα, μία πηγή άντλησης πλουτισμού.

Δεν περιοριστήκαμε να θεσπίσουμε κανόνες, προϋποθέσεις και απαγορεύσεις. Κατοχυρώσαμε ευρύτατα δικαιώματα για τους πολίτες που μπορούν πλέον να πληροφορούνται ποιος κατέχει στοιχεία για αυτούς, για ποιο σκοπό, τι τα κάνει και σε ποιους άλλους τα δίνει. Η βασική μας επιλογή ήταν όμως να διασφαλίσουμε την εφαρμογή του νόμου με την ίδρυση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων. Στον έλεγχό της υπόκεινται κράτος και ιδιώτες. Στο πλαίσιο του Συντάγματος εξοπλίσαμε την ανεξάρτητη αυτή Αρχή με σημαντικές και αποφασιστικές αρμοδιότητες αλλά και εχέγγυα ανεξαρτησίας. Θεσπίσαμε τον ενεργητικό ρόλο του Κοινοβουλίου στην επιλογή των μελών της και την παρακολούθηση του έργου της. Προσπαθούμε να εξασφαλίσουμε τις υλικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική της λειτουργία.

Γνωρίζουμε πόσο δύσκολο είναι το έργο της Αρχής αυτής. Γνωρίζουμε τι σημαίνει σύγκρουση με καθιερωμένες αντιλήψεις και πρακτικές στη διοίκηση ή με οικονομικά συμφέροντα ιδιωτών. Γνωρίζουμε πόσο

δύσκολο είναι να διαπαιδαγωγηθούν κράτος και ιδιώτες σε μία νέα, δικαιοκρατική και δημοκρατική αντιμετώπιση και χρήση της πληροφορίας, προσωπικής και μη. Η Πολιτεία αλλά κυρίως οι πολίτες περιμένουν πολλά από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων, πολύ περισσότερα από την εύρυθμη και μη γραφειοκρατική λειτουργία μιας δημόσιας αρχής. Πρώτα από όλα συμπαράσταση στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Τόλμη και παρρησία στον εντοπισμό και την ανάδειξη των προβλημάτων, των κινδύνων και των απειλών για την ιδιωτική ζωή και τα δικαιώματα των ατόμων. Καινοτόμο σκέψη και φαντασία στην πρόταση των λύσεων.

Φαντασία και διαρκής εγρήγορση απαιτείται από όλους μας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της νέας εποχής. Η τεχνολογία, ο κόσμος αλλάζει ραγδαία. Η Πολιτεία αλλά και η Αρχή θα ανταποκριθούν στην αποστολή τους και στις προσδοκίες των πολιτών μόνο με την αδιάκοπη προσπάθεια να διαγιγνώσκουν τις νέες ανάγκες, με τη συνεχή προσαρμογή στα νέα

δεδομένα. Κυρίως με την επεξεργασία ιδεών και πολιτικών ώστε να συνδιαμορφώσουμε την Κοινωνία της Πληροφορίας ως μία κοινωνία γνώσης, ελευθερίας και δημοκρατίας.

Εμείς δεν επαναπαυτήκαμε στην ψήφιση του νόμου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Οι νέες και συνεχώς εξελισσόμενες τηλεπικοινωνιακές υποδομές και υπηρεσίες, τα νέα δίκτυα, η χρήση του Internet προϋποθέτουν και επιτρέπουν τη συλλογή και χρήση σημαντικού όγκου προσωπικών πληροφοριών και δημιουργούν νέους κινδύνους για την ιδιωτική ζωή. Στον τομέα αυτό παρατηρούμε ακραίες τάσεις εμπορευματοποίησης των προσωπικών πληροφοριών. Σήμερα συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής το νομοσχέδιο για την προστασία των προσωπικών πληροφοριών και του απορρήτου στον διαρκώς αναπτυσσόμενο αλλά ταυτόχρονα και ιδιαίτερα ευαίσθητο τομέα των τηλεπικοινωνιών. Σκοπός μας δεν είναι να ανακόψουμε την πρόοδο της τεχνολογίας, ούτε να θέσουμε φραγμούς στα νέα μέσα

που απελευθερώνουν και ενισχύουν τις ανθρώπινες γνώσεις, δεξιότητες και δυνατότητες. Στόχος μας είναι να εγγυηθούμε ότι οι εξελίξεις αυτές δεν θα αποβούν εις βάρος των δικαιωμάτων των πολιτών, ότι η δυνατότητα του ανθρώπου να αποφασίζει αυτόνομα για τη ζωή του δεν θα διακυβευτεί από τις νέες τεχνολογίες.

Η επίτευξη των στόχων μας, η επιτυχία του έργου της Αρχής Προστασίας Δεδομένων εξαρτάται από έναν κρίσιμο παράγοντα: την ενεργοποίηση των ίδιων των πολιτών. Οι πολίτες δεν πρέπει να παραμένουν παθητικοί παρατηρητές της συλλογής στοιχείων για τη ζωή τους. Πρέπει να γνωρίζουν και να ασκούν τα δικαιώματά τους. Σε αυτό θα μας βρουν συμπαραστάτες. Συμπαραστάτες θα μας βρει και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων ακόμη και όταν θα είναι κριτική και «δυσάρεστη» για την κρατική εξουσία.